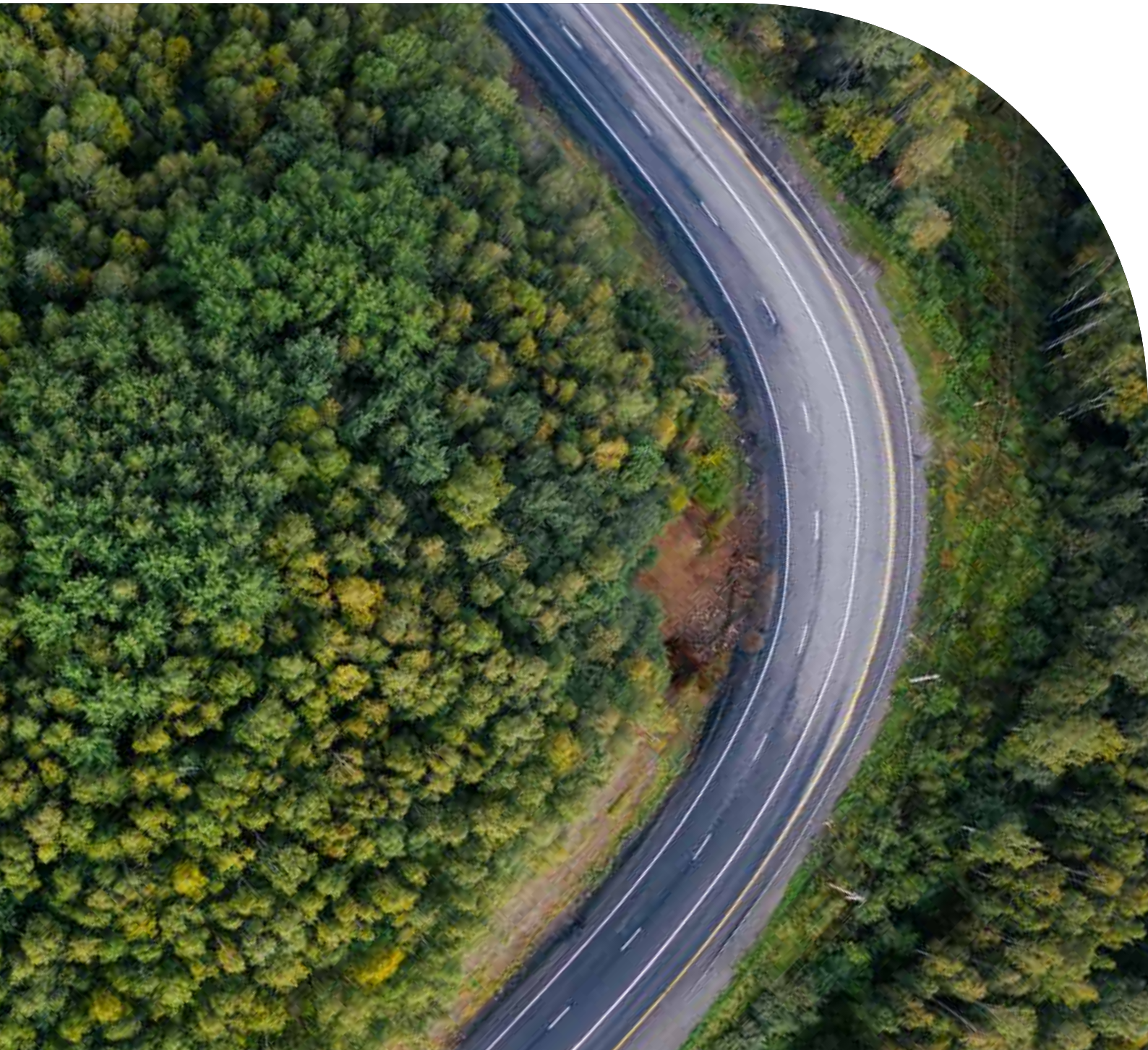

CSRD

Opas EU:n uuden kestävän kehityksen
raportointidirektiivin ymmärtämiseen

2024

Sisällys

	Sivu
Johdanto	05
Keihin CSRD-lakia sovelletaan?	06
Sustainability ja ESG	08
CSRD-raportointi tapahtuu ESRS:n mukaisesti	09
Kaksoisolennaisuusanalyysi luo pohjan kattavalle raportille	11
Valmistaudu ainakin näihin asioihin	12
Lyhennesanasto	13
Lopuksi	14

Johdanto

Kestävän kehityksen raportoinnin vaatimukset siirtyvät kokonaan uuteen aikakauteen EU:n Corporate Sustainability Reporting Directiven (CSRD) myötä.

On ollut hienoa huomata viime vuosina, kuinka kestävyysasiat ovat nousseet yhä useamman yrityksen agendalle, ei enää vain juhlapuheissa vaan myös jokapäiväisen tekemiseen liittyen. Pohjimmiltaan koko asiassa on kyse oikeastaan vain siitä, että oltaisiin korostetusti reiluja tälle pallolle, jolla elämme sekä toisillemme ja kaikelle elolliselle täällä. Tähän mennessä tehtyyn verraten, korjausvaraa selvästikin on. Muussa tapauksessa tällaista kansanjoukkojen ja YK:n ajamaa kestävä kehityksen hanketta ei olisi tarvinnut edes aloittaa.

Kestävän kehityksen raportoinnin vaatimukset siirtyvät kokonaan uuteen aikakauteen EU:n Corporate Sustainability Reporting Directiven (CSRD) myötä. Direktiivin avulla yritysten kestävyystoimista halutaan tehdä läpinäkyvämpiä lisäämällä raportointivelvoitteita. Nämä velvoitteet vauhdittavat yrityksiä kohti kestävämpää liiketoimintaa, antavat motivaatiota tuoda omia onnistumisiaan esiin ja ehkäisevät viherpesua.

CSRD pyrkii parantamaan kestävä kehityksen raporttien laatua ja vertailukelpoisuutta, mikä helpottaa sijoittajia ja muita sidosryhmiä tunnistamaan yritykset, jotka tehokkaasti hallitsevat riskejä ja mahdollisuuksia ESG:n (Environmental, Social, Governance) eri osa-alueilla.

Suomen lainsäädännössä uudet CSRD-säännökset otettiin käyttöön kestävyysraportointia koskevien lainmuutosten astuessa voimaan 1. tammikuuta 2024. Määräyksiä on

sisällytetty erityisesti kirjanpito- ja tilintarkastuslakeihin, mutta myös muut lait sisältävät määräyksiä kestävyysraportointiin liittyen.

CSRD-työtä ei kannata nähdä vain pakollisten vaatimusten täyttämisenä. Se tarjoaa myös aidon liiketoimintamahdollisuuden. Täyttäessään CSRD:n raportointivelvollisuuksiaan yritysten pitää arvioida tarkasti riskejään ja mahdollisuuksiaan, mikä antaa pohjan hyvin perustelluille päätöksille myös päivittäisessä ja strategisessa työssä.

Nyt kannattaa toimia nopeasti, ettei jää kestävyysjunasta jälkeen, kun kunnianhimoiset yritykset kartoittavat avoimesti riskejään ja mahdollisuuksiaan ja tuovat esiin omaa työtään tämän pallon ja sillä vaikuttavien elollisten tulevaisuuden turvaamiseksi.

Ilkka Kujala
Partner, Head of Sustainability, Grant Thornton Oy

Keihin CSRD-lakia sovelletaan?

Tiettyjen suurten yritysten pitää jo nyt julkaista EU:n taksonomia-asetuksen mukaisesti vuosittain tietoja siitä, kuinka suuri osa niiden toiminnasta on taksonomian ilmasto- ja ympäristötavoitteiden mukaista.

CSRD-raportoinnin myötä suurempi osa EU:ssa toimivista yrityksistä tulee tämän taksonomiaraportoinnin piiriin ja samalla raportointivelvoitteet laajenevat kaikille ottamaan huomioon ESG:n eri puolet.

Kestävyysraportointivelvollisuus laajenee portaittain. Ensimmäisenä kestävyysraportointivelvollisia ovat suuret listatut yhtiöt, jotka raportoivat ensimmäisen kerran vuoden 2024 osalta kestävyystiedoistaan. Seuraavaksi raportointivelvollisuus laajenee koskemaan suuryrityksiä, joiden

tulee sisällyttää kestävyysraportti toimintakertomukseensa ensimmäisen kerran vuodelta 2025. Suuryrityksiksi luokitellaan yhtiöt, jotka täyttävät vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: yli 250 työntekijää, liikevaihto yli 40 miljoonaa euroa ja tase yli 20 miljoonaa euroa. Viimeisenä kestävyysraportointivelvollisuus laajenee koskemaan pieniä ja keskisuuria listattuja yhtiöitä, jotka raportoivat ensimmäisen kerran vuoden 2026 kestävyystietojaan.

Vaikka EU:n kestävyysraportointidirektiivi koskettaa vain pörssiyrityksiä ja suuria osakeyhtiöitä, on se haluttu Suomessa ulottaa koskemaan myös vastaavanlaisia osuuskuntia, jotta julkistettava tieto säilyisi yhdenmukaisena liiketoiminnan oikeudellisesta muodosta huolimatta.

Raportointiaikataulu

Organisaatiotyyppi	CSRD implementointi
Listatut yhtiöt (yli 500 työntekijää)	1. Tammikuuta 2024 Ensimmäinen raportointi 2025
Edellisellä sivulla olevien ehtojen mukaan suuriksi luettavat yhtiöt	1. Tammikuuta 2025 Ensimmäinen raportointi 2026
Listatut pienet ja keskisuuret yhtiöt, pienet ja yksinkertaiset luottolaitokset sekä vakuutusyritykset	1. Tammikuuta 2026 Ensimmäinen raportointi 2027

Yritykset, jotka täyttävät kaksi näistä vaatimuksista:

yli 250
työntekijää

40M€ liikevaihto

20M€ varallisuus

EU pörssiyritykset

(paitsi mikro-
yritykset)

Sustainability ja ESG

Kestävyys on ESG:tä kattavampi käsite, joka sisältää koko yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvoinnin pitkällä aikavälillä. ESG on puolestaan konkreettinen viitekehys, jota käytetään mittaamaan ja raportomaan yrityksen toiminnan kestävyttä eri osa-alueilla.

Kestävyys (sustainability) ja ESG (Environmental, Social, and Governance) ovat käsitteitä, jotka liittyvät läheisesti toisiinsa, mutta niillä on eri painotuksia.

Kestävyys (sustainability) viittaa laajempaan käsitteeseen, joka kattaa kaiken toiminnan, joka pyrkii täyttämään nykyhetken tarpeet vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuuksia täyttää omia tarpeitaan.

Tämä tarkoittaa taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöllisten tekijöiden huomioon ottamista tasapainoisella ja pitkäjänteisellä tavalla. Kestävyys keskittyy yleisesti ottaen koko yhteiskuntaan ja ympäristöön liittyviin vaikutuksiin.

ESG (Environmental, Social, and Governance) on sen sijaan viitekehys tai kriteeristö, jota käytetään arvioimaan ja raportomaan yrityksen suorituskykyä kestävä kehityksen eri osa-alueilla. ESG keskittyy kolmeen pääalueeseen:

- **Environmental (Ympäristö):** Yrityksen ympäristövaikutukset, kuten hiilidioksidipäästöt, jätehuolto ja luonnonvarojen käyttö.
- **Social (Sosiaaliset tekijät):** Yrityksen toiminnan vaikutukset ihmisiin, kuten työntekijöiden oikeudet, yhteisösuhteet ja ihmisoikeudet.
- **Governance (Hallintotapa):** Yrityksen hallintorakenteet ja toimintatavat, kuten johtamisen läpinäkyvyys, eettisyys ja osakkeenomistajien oikeudet.

Sustainability / Kestävyys
Kaikki ESG:n osa-alueet
Kasvihuonekaasut
Päästöjen vähentäminen
Ilmastonmuutoksen hillintä

Environment / Ympäristö
Ilmastonmuutosstrategia
Biodiversiteetti
Luonnonvarojen ehtyminen
Ilman ja veden saastuminen
Metsäkato
Energiatehokkuus
Veden säästäminen
Hiilidioksidipäästöt
Ympäristöjärjestelmä

Social / Sosiaalinen
Monimuotoisuus ja yhdenvertaiset mahdollisuudet
Ihmisoikeudet
Henkilöstön kouluttaminen
Terveys ja turvallisuus
Asiakas- ja tuotevastuullisuus
Lapsityövoima
Paikalliset- ja alkuperäisväestöt

Governance / Hallintotapa
Hallituksen riippumattomuus ja moninaisuus
Johdon palkitseminen
Oikeudenmukaiset suoritukset
Hyvä liiketapa/ Yritysetiikka
Vaatimuksenmukaisuus/ lakien ja säännösten noudattaminen
Korruption ja lahjonnan torjunta
Rahanpesun, harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunta
Vastuullinen veronmaksu
Taloudellinen kannattavuus

CSRD-raportointi tapahtuu ESRS:n mukaisesti

CSRD

(Corporate Sustainability Reporting Directive) tavoitteena on parantaa kestävä kehityksen raporttien vertailukelpoisuutta, tiedon laatua sekä yritysten ympäristöön ja yhteiskuntaan kohdistuvan vaikutuksen avoimuutta, mukaan lukien kestävyysnäkökohdat yritysten hallinnossa. Uuden lainsäädännön aikakaudella liiketoimintojen tulee saavuttaa näkemys toimintansa kestävyden tilasta analysoimalla omaa ja vertaisryhmänsä toimintaa.

CSRD korvaa nykyisen EU-direktiivin, joka koskee ei-taloudellisen tiedon raportointia (NFRD), ja siten myös Suomen lainsäädännön aiemmat vaatimukset ESG-raportoinnista. Uudet vaatimukset eroavat merkittävästi nykyisistä raportointikäytännöistä. CSRD:n myötä EU:ssa toimivat yritykset raportoivat ensimmäistä kertaa yhtenäisen standardin, European Sustainability Reporting Standards (ESRS), mukaisesti.

ESRS-standardit

ESRS

ESRS-standardit voidaan jakaa neljään osaan:

1. Yleiset tiedot yrityksen kestävä kehityksen työstä, sisältäen kaksoisolennaisuusanalyysin, liiketoimintamallin ja riskienhallinnan
2. Ympäristö- ja ilmastoasiat
3. Sosiaalinen vastuullisuus
4. Hyvään hallintotapaan liittyvät asiat (governance)

Yhteensä ESRS koostuu 12 standardista, 1144 datapisteestä ja 82 avainluvusta. ESRS 1, ESRS 2 ja E1 ovat pakollisia. Muut raportoitavat standardit ja avainluvut määräytyvät yrityksesi suorittaman kaksoisolennaisuusanalyysin perusteella.

Yhteiset	Aihekohtaiset	Yrityskohtaiset	
 <p>ESRS 1 Yleiset vaatimukset ESRS 2 Yleiset tiedot</p>	 <p>E1 Ilmastonmuutos E2 Pilaantuminen E3 Vesivarat ja merten luonnonvarat E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit E5 Resurssien käyttö ja kiertotalous</p>	 <p>S1 Oma työvoima S2 Arvoketjun työntekijät S3 Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät</p>	 <p>G1 Liike-toiminnan harjoittaminen</p> <p>Yrityksen omat olennaiset kysymykset, jotka jäävät ESRS scopen ulkopuolelle</p>
Pakolliset	Kaksoisolennaisuusanalyysin perusteella		

Kaksoisolennaisuus on kestävyysraportoinnin lähtökohta. Tämä tarkoittaa, että kestävä kehityksen raportoinnin sisältö ja olennaisten näkökulmien tunnistaminen perustuvat sekä sisäiseen että ulkoiseen näkökulmaan.

Kaksoisolennaisuusanalyysi luo pohjan kattavalle raportille

Vaikutus- olennaisuus Sisältä ulos

- Kuinka yhteisö vaikuttaa ihmisiin ja ympäristöön
- Olennaisuus arvioidaan perustuen vaikutuksen vakavuuteen ja todennäköisyyteen

Taloudellinen olennaisuus Ulkoa sisään

- Kestävyysseikkoihin liittyvien toimien vaikutus yhteisön taloudelliseen asemaan
- Laaja-alainen arvio kassavirtaan vaikuttavista tekijöistä, kuten henkisestä pääomasta
- Olennaisuus arvioidaan perustuen taloudellisen vaikutuksen suuruuteen ja todennäköisyyteen

Katse suunnataan vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin

Valmistautuessaan kestävyysraportointiin yhteisön tulee ensimmäiseksi selvittää, mistä kaikesta sen kuuluu raportoida. Tämä tehdään kaksoisolennaisuusarvioinnin (double materiality) avulla, joka on ESRS-standardien mukaisen kestävyysraportoinnin lähtökohta ja merkittävä uudistus raportointivaatimuksissa.

Kaksinkertainen olennaisuus lähtökohtana

Yritysten on CSRD käyttöönoton myötä raportoitava sekä siitä, miten yritys vaikuttaa ihmisiin ja ympäristöön (ympäröivään maailmaan), että siitä, miten ympäröivä maailma nyt ja ajan myötä tulee vaikuttamaan yritykseen itseensä taloudellisesti.

Kaksinkertaisella olennaisuudella onkin kaksi ulottuvuutta: vaikutusolennaisuus ja taloudellinen olennaisuus. Näiden arvioinnit liittyvät toisiinsa, ja kahden ulottuvuuden keskinäiset riippuvuussuhteet on otettava huomioon.

Ulkoinen näkökulma eli taloudellinen olennaisuus keskittyy arvioimaan niitä yrityksen ulkoisia kestävyysriskejä ja -mahdollisuuksia, jotka voivat vaikuttaa sen toimintaan ja talouteen. Sisäinen näkökulma, joka tunnetaan myös vaikutusolennaisuutena, tarkastelee puolestaan sitä, miten yrityksen toiminta vaikuttaa ihmisiin ja ympäristöön.

Valmistaudu ainakin näihin asioihin

Vuosittainen raportointi oleellisista kestävyysasioista, liittyen minimissään ympäristö-, ja henkilöstöasioihin, monimuotoisuuteen yhtiön hallituksessa, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, korruption ja lahjonnan torjuntaan. Kerro raportissa ainakin strategia, hallinto, käytännöt, prosessit, järjestelmät, KPI:t, tulokset ja tavoitteet.

Kaksinkertaisen olennaisuuden käsite: mitkä ovat yhtiön vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan ja mitkä ovat yritykseen itseensä vaikuttavia kestävyysriskejä?

Erittele vastuullisuusriskit ja keskeiset haittavaikutukset, myös arvoketjussasi, sekä due diligence -prosessisi toimittajien kanssa näiden lieventämiseksi.

Sidosryhmille olennaisten aiheiden valintaprosessi.

Yhdenmukainen raportointi SFRD:n (kestävän rahoituksen tiedonantoasetus, Sustainable Finance Disclosure Regulation) kanssa.

Ennakoiva tieto, mukaan lukien tavoitteet ja niiden edistyminen.

Osaksi toimintakertomusta

Pakollinen riipumaton ulkoinen varmennus; rajoitettu varmuus

Tiedon merkkäminen digitaalisesti niin, että se on koneellisesti luettavissa ja vietävissä ESAP:iin (European Single Access Point, Eurooppalainen yhteyspiste)

Lyhennesanasto

Olemme koonneet avuksesi sanaston selventämään muutamia lyhenteitä ja käsitteitä, joita voit kohdata aloittaessasi CSRD-työskentelyn.

CSDDD

Corporate Sustainability Due Diligence Directive

Tuleva EU-direktiivi, joka edellyttää yrityksiltä huolellisuusvelvoitteen (due diligence) suorittamista ja raportointia ihmisoikeuksiin ja ympäristövaikutuksiin liittyen.

CSRD

Corporate Sustainability Reporting Directive

Uusi EU-direktiivi, jonka tarkoituksena on varmistaa, että yritykset raportoivat toimintansa sosiaalisista, hallinnollisista ja ympäristöön liittyvistä vaikutuksista.

DMA

Double Materiality Assessment

Kaksoisolennaisuusanalyysi, jolla selvitetään mistä yrityksen kuuluu raportoida ESRS-standardien mukaisesti. Kaksinkertaisella olennaisuuden ulottuvuudet ovat vaikutusolennaisuus (sisältä ulos) ja taloudellinen olennaisuus (ulkoa sisään).

EFRAG

European Financial Reporting Advisory Group

Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoo-antava ryhmä, jonka tehtävänä on neuvoo Euroopan komissiota muissa kuin taloudellisesta raportointia koskevilla kysymyksillä.

ESG

Environmental, Social, and Governance

Ympäristö, sosiaalinen vastuu ja hyvä hallintotapa, jotka yhdessä muodostavat kestävä kehityksen peruspilarit.

ESRS

European Sustainability Reporting Standards

Euroopan raportointistandardit, jotka määrittävät mitä tietoja yritysten tulee CSRD:n mukaisesti raportoida.

GHG

Greenhouse Gas Protocol

Kansainvälinen standardi kasvihuonekaasupäästöjen ilmastovaikutusten laskemiseen.

GRI

Global Reporting Initiative

Vapaaehtoinen, kansainvälinen standardi kestävä kehityksen raportointiin.

NFRD

Non-Financial Reporting Directive

Aiempi sääntelykehys, jonka CSRD on nyt korvannut.

SME

Small and Medium-sized Enterprises

Pienet ja keskiuuret yritykset EU:n määritelmien mukaan.

Lopuksi

Toivomme, että koit tämän CSRD-oppaan ja siihen kokoamamme aiheet hyödyllisiksi. Jos kaipaat osaavaa neuvonantajaa vastuullisuusasioissa tai auktorisoitua varmentajaa kestävyysraportillesi, on Grant Thornton luotettava kumppani.

Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastusvalvonta on hyväksynyt Grant Thorntonin rekisteröimisen kestävyystarkastusyhteisöksi. Saamme siis suorittaa lainmukaisia kestävyysraportointitarkastuksia. Kysy lisää vastuullisuus -ja kestävyyspalveluistamme:

Satu Peltonen

Partner, KHT, KRT (Kestävyysraportointitarkastaja)

satu.peltonen@fi.gt.com

+358 44 522 7595

“Autamme sinua vastaamaan tuoreimman lainsäädännön vaatimuksiin kestävän kehityksen raportoinnissa sekä parantamaan avoimuutta ja vastuullisuutta liiketoiminnassanne.”

Satu Peltonen, Partner, KHT, KRT

[grantthornton.fi](https://www.grantthornton.fi)

© 2024 Grant Thornton OY. All rights reserved.

'Grant Thornton' refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires. Grant Thornton International Ltd (GTIL) and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.